

Mantelzorgbeleid

DE GOUDEN LEEUW
GROEP

Inleiding

De Gouden Leeuw Groep hecht veel waarde aan een goede relatie tussen de cliënt, de mantelzorg en de medewerker(s) van De Gouden Leeuw Groep. Het draagt bij aan het leveren van kwalitatief verantwoorde zorg. Mantelzorgers zijn onmisbaar voor de cliënt en verdienen ondersteuning en begeleiding bij het uitvoeren van hun zorg- en ondersteuningstaken. De Gouden Leeuw Groep heeft een mantelzorgbeleid opgesteld waarin het samenspel tussen mantelzorg en professionele zorg wordt versterkt en waarmee mantelzorgers en indirect de zorgvragers worden ondersteund.

Dat doen we door het belang van mantelzorg te erkennen, maar ook de positie van mantelzorgers in relatie tot het welzijn van de zorgvragers. Mantelzorgers spelen een grote rol in de kwaliteit van leven van de zorgvragers. Waarderen, erkennen en ondersteunen van de mantelzorgers zijn noodzakelijk voor het verlenen van verantwoorde zorg.

Definitie mantelzorg

De Nationale Raad voor de Volksgezondheid hanteert de volgende definitie van mantelzorg:

Mantelzorg is zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt gegeven aan een hulpbehoevende door één of meerdere leden van diens directe omgeving, waarbij de zorgverlening direct voortvloeit uit de sociale relatie.

Mantelzorgers zijn dus mensen die langdurig en onbetaald zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende persoon uit hun omgeving. Dit kan een partner, ouder of kind zijn, maar ook een ander familielid, vriend of kennis.

Mantelzorg is voor de buitenwereld vaak vrij onzichtbaar, maar het beslaat verreweg het grootste deel van de zorg die thuis wordt gegeven.

Mantelzorg en professionele zorg

Door de wijzigingen in het zorgstelsel (overgang van de verzorgingsstraat naar de participatiesamenleving) is het samenwerken met en ondersteunen van mantelzorgers nog belangrijker geworden. Het uitgangspunt bij de samenwerking tussen mantelzorg en professionele zorg is het creëren van een situatie waarbij de zorgvrager en de mantelzorg het samen vol kunnen houden.

Waarbij de informele zorg niet de zorg van de professionele zorg overneemt, maar wordt gekeken hoe ze elkaar kunnen versterken. De professionele zorg kan de mantelzorg ondersteunen met kennis en vaardigheden op maat om bijvoorbeeld veilige zorg te waarborgen. Onze verpleegkundige en verzorgende zetten hier nooit toe aan, substitutie is niet het doel.

De werkzaamheden van verpleegkundigen en verzorgenden vragen om een beroepsopleiding.

Redenen om meer aandacht te besteden aan mantelzorgers

Een cliënt is vrijwel nooit alleen: meestal is er een partner, zijn er ouders, kinderen, familie of vrienden. Dit zijn allen mantelzorgers en voor de cliënt zijn ze heel belangrijk. Mantelzorgers zijn voor de buitenwereld vaak vrij onzichtbaar en vragen meestal niet zelf om ondersteuning of advies. Mantelzorg overkomt mensen meestal. Voor de professionele zorg is mantelzorg een belangrijke schakel in het leveren van kwalitatief hoogwaardige zorg met respect voor kwaliteit van leven. We geven vier redenen om meer aandacht te besteden aan mantelzorgers en mantelzorg in het algemeen.

1. Wanneer mantelzorgers waardering krijgen, houden zij de zorg beter vol
Mantelzorgers vinden het fijn om erkend en gezien te worden. Dit heeft positieve gevolgen op hun motivatie en dit heeft weer zijn weerslag op het werk dat zij doen.
2. Een goede samenwerking met mantelzorgers levert voordelen op voor de zorgmedewerker

De mantelzorger kan de zorgmedewerker veel werk uit handen nemen. De zorgmedewerker kan zich hierdoor focussen op de werkzaamheden en handelingen die de mantelzorger niet kan of mag doen.

3. Kennis van de mantelzorger over een cliënt helpt de zorg passender maken
Een mantelzorger weet vaak als geen ander wat de behoeften zijn van een cliënt. In nauw overleg met de zorgmedewerker kan dit tot beter passende zorg leiden. Dit levert uiteraard voordelen op voor de cliënt.
4. Kennis van de zorgmedewerkers over een ziektebeeld helpt de mantelzorger betere zorg te verlenen
Wanneer de communicatie tussen de zorgmedewerker en mantelzorger goed is, leidt dit tot een betere behandeling van het ziektebeeld. De mantelzorger kan zijn/haar zorg hierop aanpassen.

Mantelzorgers ondersteunen

Wanneer mantelzorgers langere tijd zorg verlenen, lopen zij het risico overbelast te raken. Dat kan er bijvoorbeeld toe leiden dat zij zelf ziek worden, moeten stoppen met werken of hun sociale contacten verliezen. Daarom is het belangrijk om mantelzorgers te ondersteunen.

Volgens Mezzo is de ondersteuning van mantelzorgers effectief als die gebaseerd is op de volgende uitgangspunten:

- Mantelzorg is nooit verplicht: iedereen kan er zelf voor kiezen.
- Mantelzorgers kunnen de zorg op hun eigen wijze verlenen.
- Mantelzorgers kunnen de zorg combineren met werk en andere maatschappelijke activiteiten.
- De zorgtaken van mantelzorgers leiden niet tot financiële problemen.
- Mantelzorgers kunnen meepraten over hun belangen, bijvoorbeeld in gesprekken met gemeenten of zorgaanbieders.
- Samenwerking tussen formele en informele zorg vindt plaats op gelijke voet.

Het mantelzorgbeleid in de praktijk

De Gouden Leeuw Groep is persoonlijk betrokken bij de zorgvrager en diens mantelzorger en voelt zich verantwoordelijk voor het welzijn van de mantelzorger. Om het sociale netwerk van de zorgvrager in beeld te krijgen vindt er bij elke intake een gesprek plaats met de mantelzorger(s).

MantelScan

Als de zorgvrager bij De Gouden Leeuw Groep in zorg komt, wordt een MantelScan afgenomen. Tijdens dit gesprek wordt samen met mantelzorger en de zorgvrager gekeken in hoeverre de mantelzorger is belast of nog ruimte heeft voor taken. Tevens wordt gekeken welke ondersteuning en advies nodig is en waar onze professional daarin kan helpen. Met behulp van de MantelScan kijkt onze verpleegkundige of zorgmedewerker naar de taken die de mantelzorger kan uitvoeren. Goed samenspel tussen formele en informele zorg houden de draaglast en draagkracht van de mantelzorger in balans. Hierdoor kan overbelasting worden voorkomen. De mantelzorger blijft in goede conditie er is voldoende hulp om de mantelzorger te ondersteunen. Het sociale netwerk speelt daarbij een belangrijke rol om de benodigde hulp te bieden. Het resultaat is dat de zorgvrager zo lang mogelijk en veilig, thuis kan blijven wonen. In de MantelScan komen de volgende onderwerpen met de daarbij behorende aandachtspunten aan de orde:

1. *Aard van de zorgvraag en namen mantelzorgers met relatie*
2. *Ervaren druk door informele zorg*

3. Samenstelling van het netwerk

4. Conclusie en advies

- Gekeken wordt of de mantelzorger zwaar belast is of de zorg goed aankan. Dialoog aangaan over de ingezette zorg en of deze is afgestemd op doelmatige zorg. Zou de mantelzorger meer willen/kunnen bijdragen in de zorg?
- Bij te zware belasting wordt besproken welke mogelijkheden de mantelzorger ziet om het Sociale netwerk te versterken. Denk hierbij aan het inschakelen van vrijwilligers, de buurtcoach etc.
- De mantelzorger wordt verwezen Wehelpen.nl. Hier vind je recente hulpvragen en het nieuwste hulpaanbod.
- De professional wijst indien nodig de weg naar de gemeente en het lokale welzijnsaanbod voor hulp en ondersteuning aan de mantelzorger (algemene voorzieningen en maatwerk voorzieningen). Denk hierbij aan trainingen/cursussen voor mantelzorgers, lotgenotencontact en respijtzorg.
- De mantelzorger krijgt tips en zo nodig instructies. Bijvoorbeeld een tilinstructie van de professionals. Ook kan samen met de professional de woning van de zorgvrager worden beoordeeld op valpreventie (losse matjes e.d. verwijderen).
- De Professional neemt indien de mantelzorger hiermee akkoord gaat geregeld contact op om te vragen of de ondersteuning voldoet. Een tweede MantelScan kan na een half jaar worden afgenomen om te kijken of het advies de mantelzorger, ruimte heeft gekregen zodat ze haar taken kan blijven vervullen.
- In noodgevallen en bij overbelasting kan de mantelzorger eventueel verwezen worden naar de respijtzorg / kortdurende opname zodat de mantelzorger even tot rust kan komen.

Vormen van ondersteuning door verpleegkundigen of zorgmedewerkers van De Gouden Leeuw Groep

De ondersteuning van mantelzorgers kan verschillende vormen hebben:

- informatie en voorlichting;
- advies en begeleiding;
- emotionele steun;
- educatie;
- praktische hulp;
- vervangende zorg;
- financiële tegemoetkomingen;
- materiële hulp.

Registratie mantelzorg

Bij opname wordt in dialoog met de zorgvrager en de mantelzorger het zorgleefplan opgesteld. Besproken wordt welke ondersteuning de mantelzorger(s) op zich kan nemen. De taken worden verwerkt in het elektronisch cliënten dossier (ECD) in het Zorgleefplan (ZLP) onder 'participatie'. De registratie van de mantelzorg gebeurt met de daarbij behorende PDA's (probleem/aandachtspunt, doel

en acties). In het ECD is dan te zien wie van de mantelzorgers, naasten, vrienden of buren, welke ondersteuning biedt.

Trainen van professional

Een goede communicatie met de mantelzorgers is een vereiste voor een succesvol mantelzorgbeleid. De Gouden Leeuw Groep traint haar professionals in het uitvoeren van de visie op mantelzorg. Deze training bestaat uit:

- Een E-learning op www.degoudenleeuw-online.nl ofwel scholingsprogramma waarin de volgende lessen zijn opgenomen:
 - Basisprincipes van communicatie
 - Omgaan met onbegrepen gedrag
 - Omgaan met agressie
 - “Het Gesprek” de regie in handen van de cliënt. Cliënt en zijn/haar mantelzorgers krijgen zelfmanagementondersteuning van de professional.
 - Rapporteren
- ‘Training on the job’, aandacht voor het betrekken van mantelzorgers door de centrale coach.
- Kennis nemen van de mogelijkheden die er zijn voor mantelzorgers.

Transparantie in de zorg

De Gouden Leeuw Groep nodigt de cliënt uit om deel te nemen aan een online platform. Deze kan men bereiken via een speciale website, zo krijgt men inzicht in zijn/haar elektronisch dossier.

De cliënt bepaalt zelf wie van de familie toegang krijgt tot de informatie in het ECD. Ook kan cliënt zelf aangeven welke informatie er voor wie zichtbaar mag zijn. Tevens kan gebruikt worden gemaakt van Caren. Dit is een website voor mensen die zorg ontvangen of voor iemand zorgen. Caren helpt de zorg te organiseren, informatie via berichten en agenda te delen en taken te plannen.

Onderliggende documenten

- Zie protocol ‘Mantelzorgbeleid’
- Zie profiel MantelScan in het ECD
- Zie MantelScan analyse (van de mantelzorgers bij de in zorg zijnde zorgvragers).
- Zie protocol ‘valpreventie in de thuiszorg’
- Zie ‘Waardigheid en trots’ .